EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.3.22.
COM(2024) 148 final

2024/0082 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK rendelet I. mellékletének módosításáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

E rendeletjavaslat célja a vám- és statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet[1] I. mellékletének módosítása az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált, jelenleg a Kombinált Nómenklatúra (KN) 10., 12., 14., 15. és 23. árucsoportjába besorolt gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek behozatalára alkalmazandó vámok megemelése céljából. A javaslat megemeli az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból érkező azon gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek behozatali vámját, amelyek esetében az importőröknek jelenleg nem kell, vagy csak alacsony mértékű vámot kell fizetniük. Ezenkívül az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált áruk a javaslat szerint már nem vehetnének részt az uniós vámkontingensekben.

Az Eurostat adatai szerint az Oroszországi Föderáció tavaly 4,2 millió tonnát importált az EU-ba gabonafélékből, olajos magvakból és azokból származó termékekből, összesen 1,32 milliárd EUR értékben. Jóllehet az Oroszországi Föderáció jelenleg viszonylag kis mennyiségben szállít be gabonaféléket, olajos magvakat és azokból származó termékeket közvetlenül az Európai Unió piacára[2], az Oroszországi Föderáció e termékek tekintetében jelentős termelőnek és globális szinten vezető exportőrnek minősül: a 2020–2022-es időszakban mintegy 55 millió tonnát exportált világszinten[3]. Az EU *erga omnes* vámjai – azaz a gabonafélékre, az olajos magvakra és az azokból származó termékekre aktuálisan alkalmazott legnagyobb kedvezményes vámok – igen eltérőek. A terméktől függően a vámtétel nulla vagy nagyon alacsony mértékű, vagy már eleve magas, és nem folyik kereskedelem. Ezért az Oroszországi Föderációból gabonaféléket, olajos magvakat és azokból származó termékeket behozó importőrök jelenleg nem, vagy csak alacsony mértékű legnagyobb kedvezményes vámot fizetnek az uniós piacra történő belépéskor, és ezek a vámok nem akadályozzák jelentősen a termékek EU-ba irányuló behozatalát.

Tekintettel arra, hogy az Oroszországi Föderáció nagyon nagy mennyiségben termel gabonát, olajos magvakat és azokból származó termékeket, az Oroszországi Föderáció exportőrei könnyen és gyorsan jelentős mennyiségű szállítmányt irányíthatnak át az EU-ba, ezzel komoly exportbevételt generálva az Oroszországi Föderáció gazdasága számára, és egyben zavart okozva e termékek uniós piacán. Ezenkívül az Oroszországi Föderáció jelenleg jogellenesen eltulajdonítja az – általa aktuálisan jogellenesen elfoglalt – ukrán területeken termesztett gabonafélék és olajos magvak jelentős részét, és azok szállítmányait állítólagos „orosz” termékekként bocsátja exportpiacaira. Ezek az exportok, bár az EU-ba történő behozataluk jogellenes[4], gyakran először az Oroszországi Föderációba érkeznek, és hamis okmányokat kapnak, ami miatt később nagyon nehéz megállapítani a származásukat. Ezért

---

1 A Tanács 2658/87/EGK rendelete (1987. július 23.) a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról (HL L 256., 1987.9.7.).

2 Az EU (2023. évi) hivatalos kereskedelmi és termelési adatai szerint az uniós fogyasztás csupán 1 %-át teszi ki az Oroszországból érkező behozatal.

3 OECD/FAO adatok.

4 A Tanács (EU) 2022/263 rendelete (2023. február 23.) az Ukrajna donyecki és luhanszki régiói nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területeinek elismerése és az orosz fegyveres erőknek az említett térségbe vezénylése miatti korlátozó intézkedésekről.

megfelelő tarifális intézkedéseket kell hozni annak megakadályozása érdekében, hogy az Oroszországi Föderációból érkező gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek továbbra is olyan feltételek mellett lépjenek be az uniós piacra, amelyek ugyanolyan kedvezőek, mint az egyéb nem preferenciális származású termékekre alkalmazott feltételek.

Ilyen tarifális intézkedések elősegíthetik annak megakadályozását, hogy az Oroszországi Föderáció a gabonafélékre, az olajos magvakra és az azokból származó termékekre irányuló exportját eszközként használja fel ahhoz, hogy feszültségeket és súrlódásokat előidézve az EU-ban, valamint a vámunió megfelelő működését veszélyeztetve zavart keltsen az uniós piacon, és ezáltal politikailag és gazdaságilag meggyengítse az EU-t. Az ilyen tarifális intézkedések ezenkívül biztosítanák, hogy az Oroszországi Föderáció ne részesülhessen kereskedelmi előnyökből ezen áruk EU-ba irányuló exportjából. Az ilyen előnyök közvetlenül ellentétesek lennének az EU érdekeivel, és nem lennének összhangban az uniós joggal és szakpolitikákkal.

A Belarusz Köztársaság korlátozott mennyiségben exportál gabonaféléket, olajos magvakat és azokból származó termékeket az EU-ba – 2023-ban 610 000 tonnát 246 millió EUR értékben –, és nem minősül e termékek jelentős termelőjének vagy exportőrének. A javasolt rendelet azonban kiterjed a Belarusz Köztársaságra is, tekintettel az ország Oroszországgal fennálló szoros politikai és gazdasági kapcsolataira, valamint annak érdekében, hogy az Oroszországi Föderációból érkező behozatalt ne lehessen jogellenesen a Belarusz Köztársaságon keresztül az EU-ba irányítani akkor, ha a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált érintett áruk behozatalára vonatkozó uniós vámok változatlanok maradnak. Tekintettel a Belarusz és Oroszország közötti folyamatos közeledésre és bővülő kereskedelemre, helyénvaló a Belarusz Köztársaságból érkező termékekre az Oroszországi Föderációból érkező termékekkel azonos elbánást alkalmazni.

A javasolt rendelet olyan új vámokat állapít meg az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált gabonafélékre, olajos magvakra és azokból származó termékekre, amelyek elég magasak a jelenlegi behozatal visszaszorításához. Az EU-ba irányuló orosz és belarusz exportra vonatkozó vámok szinte minden esetben – az adott terméktől függően – tonnánként 95 EUR-ra vagy 50 %-os értékvámra emelkednének. Ezek a vámok az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező áruk olyan uniós behozatalát érintenék, amelyek 2023-ban 4,8 millió tonnát tettek ki 1,6 milliárd EUR kereskedelmi értékben. Annak elkerülése érdekében, hogy az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek az uniós vámkontingensek keretében lehetővé tett alacsony vámtételek mellett lépjenek be az uniós piacra, az e rendelet hatálya alá tartozó termékek tekintetében az Oroszországi Föderációt és a Belarusz Köztársaságot is ki kell zárni az említett kontingensekből.

A javasolt rendelet várhatóan nem lesz negatív hatással a globális élelmezésbiztonságra. Egyfelől az uniós vámok megemelése nem érintené az érintett orosz és belarusz termékeknek az EU területén keresztül harmadik országokba irányuló árutovábbítását. Másfelől a gabonafélék, az olajos magvak és az azokból származó termékek Oroszországi Föderációból az EU-ba irányuló kereskedelmi forgalma eddig nagyon szerény mértékű volt a világpiacon folytatott kereskedelem méretéhez képest, és nem lesz érzékelhető hatással az EU élelmiszer-feldolgozó iparára és – a takarmányellátás szempontjából – állattenyésztésére. Végezetül az uniós behozatali vámok emelése várhatóan jelentősen csökkenti ezen áruk EU-ba irányuló behozatalát, és ezáltal valójában növeli a harmadik országokba, különösen a fejlődő országokba irányuló kivitel tekintetében rendelkezésre álló gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek mennyiségét.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A javasolt vámemelés hatálya alá tartozó termékek esetében Ukrajna jelenleg az EU harmadik legnagyobb beszállítója. Ezek az exportok az EU–Ukrajna társulási megállapodás és különösen annak a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség létrehozásáról szóló IV. címe szerinti kedvezményes feltételek mellett valósulnak meg, és azokat az Oroszországi Föderáció Ukrajnával szemben jogellenesen és provokáció nélkül indított inváziója követően az EU által elfogadott ideiglenes kereskedelemliberalizációs intézkedések is megerősítik. Mivel az Oroszországi Föderáció Ukrajnával szembeni jogellenes agresszív háborúja jelentősen csökkentette Ukrajna arra irányuló képességét, hogy folytassa a gabonafélék, az olajos magvak és az azokból származó termékek – korábban legfőbb gazdasági bevételi forrását jelentő – világpiaci exportját, az egyéb exportútvonalak zavarai miatt az uniós piac maradt az Ukrajnából érkező áruk fő exportpiaca. Az uniós piacon Ukrajna kulcsfontosságú versenytársát jelentő Oroszországi Föderációból származó vagy onnan exportált árukra alkalmazandó vámok jelentős megemelése összhangban van azokkal a rendkívüli piacrajutási lehetőségekkel, amelyeket az Unió a gabonafélék, az olajos magvak és az azokból származó termékek uniós piacra irányuló exportja tekintetében kínált fel Ukrajnának. Az EU-ba gabonaféléket, olajos magvakat és azokból származó termékeket exportáló más jelentősebb harmadik országbeli beszállítók körébe Brazília, Argentína, az Egyesült Államok és Kanada tartozik.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező, e javaslatban meghatározott gabonafélékre, olajos magvakra és azokból származó termékekre vonatkozó vámok emelése biztosítja, hogy az – e rendeletben az Unió Közös Vámtarifájában alkalmazott vámtételek révén kifejezett – uniós vámpolitika megvalósítása az Unió külső tevékenységére vonatkozó elveket és célkitűzéseket kövesse az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkének (3) bekezdése szerint, amelynek értelmében az Unió biztosítja, hogy külső tevékenységeinek különböző területei egymással, illetve az egyéb uniós politikákkal összhangban legyenek. Ezért helyénvaló megemelt vámokat kivetni az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált gabonafélékre, olajos magvakra és azokból származó termékekre, mivel az ilyen emelés összhangban lenne azokkal a korlátozó intézkedésekkel, amelyeket az Unió arra válaszul hozott ezen országokra vonatkozóan, hogy az Oroszországi Föderáció provokáció nélkül indokolatlan katonai agressziót indított Ukrajnával szemben, valamint hogy a Belarusz Köztársaság továbbra is támogatást nyújt az orosz agresszióhoz.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

Ez a rendelet módosítja a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK rendeletet.

A módosítás az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 31. cikkén alapul, amely értelmében a Közös Vámtarifa vámtételeit a Tanács a Bizottság javaslata alapján állapítja meg.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A szubszidiaritás elve nem érvényesül, mivel a javaslat az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik.

- **Arányosság**

A javaslat összhangban van az arányosság elvével, és nem lépi túl a Szerződésekben kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéket, különösen annak tekintetében, hogy biztosítani kell, hogy az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek ne keltsenek zavart e termékek uniós piacán és a vámunió megfelelő működésében. Ezért e termékek számára nem lehet ugyanolyan kedvező feltételeket biztosítani az uniós piacra való belépéshez, mint a más harmadik országokból és származási helyekről érkező gabonabehozatal számára. Az arányosságot az biztosítja, hogy a javaslat a gabonafélék, az olajos magvak és az azokból származó termékek azon tarifacsoportjai esetében rendelkezik az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező behozatalra alkalmazandó Közös Vámtarifa szerinti vámok emeléséről, amelyek vámtétele aktuálisan nulla vagy alacsony mértékű. Ezzel egyidejűleg az emelés várhatóan korlátozza az Oroszországi Föderáció és a Belarusz Köztársaság azon képességét, hogy zavart keltsen az uniós élelmiszerpiacok megfelelő működésében. A vámok javasolt emelése és az uniós vámkontingensekben való részvétel megtagadása csak a célok eléréséhez szükséges mértékben korlátozza az alapvető jogokat.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Ez a rendelet a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK rendelet módosításáról rendelkezik.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Nem alkalmazandó.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Nem alkalmazandó.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

Nem alkalmazandó.

- **Hatásvizsgálat**

Tekintettel az Oroszországi Föderáció Ukrajna elleni, folyamatban lévő inváziójára és az Oroszországi Föderáció azon aktuális képességére, hogy a gabonafélék, az olajos magvak és az azokból származó termékek exportját az Ukrajna támogatását célzó uniós egység aláásására és e termékek uniós piacának destabilizálására használja fel, valamint a Belarusz Köztársaság által az Oroszországi Föderáció intézkedéseihez nyújtott támogatás fényében fontos, hogy a rendelet sürgősen hatályba lépjen, hogy a lehető leghamarabb meg lehessen emelni az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező érintett termékekre alkalmazandó vámtételeket. E rendelethez ezért nem készült hatásvizsgálat. A javasolt intézkedés ugyanakkor várhatóan jelentősen csökkenteni fogja az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált érintett termékek EU-ba történő behozatalát, ami további eltávolodást eredményez az Oroszországi Föderációtól és a Belarusz Köztársaságtól e termékek behozatala tekintetében.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Az intézkedés nem növeli aránytalan mértékben a vállalkozások szabályozásból eredő terheit.

- **Alapjogok**

A javaslat összhangban van az Unió emberi jogi politikájával és az Alapjogi Chartával. Amennyiben a behozatali vámok kivetése az Unióban érinti a szakmai tevékenység szabad gyakorlásának jogát a nemzetközi kereskedelemben való szabad részvételhez kapcsolódóan, illetve a tulajdonhoz való jogot vagy más alapvető jogokat, beleértve az egyenlő bánásmódot, ez az Alapjogi Charta értelmében jogszerű intézkedésnek minősül az Unió részéről. Ennek oka, hogy az intézkedés meghozatala során teljesültek azok a követelmények, miszerint az intézkedést az illetékes hatóságoknak megfelelő jogalapra támaszkodva kell meghozniuk egy jogszerű cél elérése – azaz egyes termékek Oroszországi Föderációból, illetve Belarusz Köztársaságból érkező behozatalára vonatkozóan kereskedelmileg hátrányos helyzet kialakítása az érintett piacok súlyos zavarainak elkerülése és a vámunió megfelelő működésének biztosítása – érdekében oly módon, hogy ez összhangban legyen az Unió külső tevékenységére vonatkozó jelenlegi intézkedésekkel, valamint az arányosság elvével. Konkrétabban, ami az egyenlő bánásmódot illeti: a javaslat szerint megemelt behozatali vámok vonatkoznak az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek importőreire, azokra az importőrökre azonban nem, amelyek termékei nem az Oroszországi Föderációból vagy a Belarusz Köztársaságból származnak vagy érkeznek. Ez megfelel az Unió azon jogszerű politikai célkitűzésének, hogy védelmet nyújtson az uniós piacok számára az érintett termékek Oroszországi Föderáció és Belarusz Köztársaság általi kereskedelmének az EU destabilizálására történő esetleges felhasználásával szemben.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincs pénzügyi hatása a kiadásokra, és csak nagyon korlátozott hatással van a bevételekre. A javasolt emeléseket követően beszedett megemelt vámok várhatóan minimális, nullához közeli összeget tesznek majd ki. Ennek az az oka, hogy az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek jelenlegi behozatala igen nagy részben olyan termékekre összpontosul, amelyekre nulla vagy nagyon alacsony mértékű legnagyobb kedvezményes vám vonatkozik, és a vámok javasolt megemelése valószínűleg elhanyagolható volumenűre csökkenti az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező behozatalt.

Ugyanakkor várható valamennyi veszteség az uniós költségvetés saját forrásaihoz legutóbb generált összeghez képest, amely 2023-ban 15,77 millió EUR-t tett ki. A költségvetést érintő veszteség pontos mértéke attól függ, hogy az Oroszországi Föderációból érkező behozatalt mi fogja pótolni. Ugyanis, ha a behozatalt belföldi termelés vagy – különösen Ukrajnából érkező – preferenciális behozatal váltja fel, akkor a saját források terén veszteség várható, ha viszont a behozatalt az Oroszországi Föderációtól vagy a Belarusz Köztársaságtól eltérő, nem preferenciális kereskedelmi partnerországnak minősülő harmadik országokból érkező megnövekedett behozatal váltja fel, akkor az a jelenleg az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból származó behozatal által generálttal azonos mértékű közös vámot fog eredményezni, és így nem jár veszteséggel a saját források terén. Ezért az uniós költségvetés tradicionális saját forrásaira gyakorolt hatás a becslések szerint legfeljebb 15,77 millió EUR veszteséget jelent (azaz a 21 millió EUR-t kitevő teljes vámbevétel 75 %-át) abban az esetben, ha az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező aktuális uniós behozatalt teljes mértékben felváltja az EU belföldi termelése és a preferenciális kereskedelmi partnerországokból érkező behozatal. A tradicionális saját

forrásokat érintő bevételkiesést a GNI-alapú tagállami sajátforrás-hozzájárulásokból kell kiegyenlíteni.

A javaslat költségvetési vonzatait részletesebben a pénzügyi kimutatás ismerteti.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek Oroszországi Föderációból és Belarusz Köztársaságból érkező uniós behozatalának alakulására vonatkozó online jelentéstételre az Európai Bizottság (Eurostat) e célt szolgáló webhelyein van lehetőség.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Nem alkalmazandó.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A javasolt rendelet megakadályozza, hogy az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek ugyanolyan kedvező feltételek mellett lépjenek be az uniós piacra, mint a máshonnan származó termékek, és ennek érdekében minden olyan gabonaféle, olajos mag és azokból származó termék esetében, amelyekre jelenleg nulla vagy nagyon alacsony mértékű uniós behozatali vám vonatkozik, – az adott termék jellegétől függően – 95 EUR/t-ra vagy 50 %-os értékvámra (a gabonafélék esetében 95 EUR/t-ra, az olajos magvakra és az alaptermék koncentrációjaként létrejövő származó termékek esetében pedig 50 %-os értékvámra) emeli a behozatali vámot. Ezenkívül az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált áruk már nem vehetnének részt az uniós vámkontingensekben. Ezek a vámkontingensek a javasolt új vámoknál alacsonyabb szintű vámtarifák mellett biztosítanak hozzáférést az uniós piachoz.

2024/0082 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK rendelet I. mellékletének módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 31. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A gabonafélék, az olajos magvak és az azokból származó termékek uniós behozatala jelentősen megnőtt az Oroszországi Föderáció 2022. február 22-én Ukrajna ellen indított teljes körű inváziója követően.

(2) Az Oroszországi Föderáció az uniós piacra egyelőre viszonylag kis mennyiségben szállít be gabonaféléket, olajos magvakat és azokból származó termékeket. Az Oroszországi Föderáció azonban a gabonafélék, az olajos magvak és az azokból származó termékek világviszonylatban vezető termelője és exportőre. Tekintettel aktuális világpiaci exportvolumenére, az Oroszországi Föderáció könnyen és gyorsan jelentős volumenű szállítmányokat tudna átirányítani az EU-ba, ami hirtelen termékbeáramlást idézne elő a meglévő kiterjedt készleteiből, és zavart keltene a gabonafélék, az olajos magvak és az azokból származó termékek uniós piacán. Ezenkívül bizonyíték van arra, hogy az Oroszországi Föderáció jelenleg jogellenesen eltulajdonítja az – általa jogellenesen elfoglalt – ukrán területeken termesztett gabonafélék és olajos magvak jelentős részét, és azokat állítólagos orosz termékekként bocsátja exportpiacaira.

(3) Az Unió *erga omnes* közös vámjai alkalmazandók jelenleg a gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek behozatalára vonatkozó legnagyobb kedvezményes vámként, és azok igen eltérőek. Az adott terméktől függően ezek a vámok vagy nulla, vagy nagyon alacsony mértékűek, vagy már eleve magasak, és nem folyik kereskedelem.

(4) Megfelelő tarifális intézkedéseket kell hozni annak megakadályozása érdekében, hogy az Oroszországi Föderációból érkező gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek továbbra is olyan feltételek mellett lépjenek be az uniós piacra, amelyek ugyanolyan kedvezőek, mint az egyéb nem preferenciális származású termékekre alkalmazott feltételek. Ezek a tarifális intézkedések várhatóan elősegítik annak megakadályozását, hogy az Oroszországi Föderáció a gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek Unióba irányuló exportját arra használja fel, hogy – azáltal, hogy a szóban forgó termékek jelentős mennyiségét az Unió felé irányítja – társadalmi feszültségeket és súrlódásokat előidézve az Unióban, valamint a vámunió megfelelő működését veszélyeztetve zavart keltsen e termékek uniós piacán, és ezáltal politikailag és gazdaságilag meggyengítse az EU-t. Az ilyen veszélyeket az Európai Unió működéséről szóló szerződés 32. cikkének d) pontja alapján kell mérlegelni, és

ezért a Szerződés 31. cikke alapján a tagállamok gazdaságában bekövetkező komoly zavarok elkerülését célzó intézkedéseket kell hozni.

(5) Ezzel egyidejűleg ugyanilyen tarifális intézkedéseket kell hozni a Belarusz Köztársaság tekintetében is annak megakadályozása érdekében, hogy az Oroszországi Föderációból érkező behozatalt – tekintettel az ország Oroszországgal fennálló szoros politikai és gazdasági kapcsolataira – a Belarusz Köztársaságon keresztül irányítsák az Unióba, amennyiben a Belarusz Köztársaságból érkező érintett áruk behozatalára vonatkozó uniós vámok változatlanok maradnak.

(6) Ennek megfelelően az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan exportált gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek behozatalára magasabb vámokat kell kivetni, mint az egyéb harmadik országokból érkező behozatalra, amennyiben az aktuálisan alkalmazandó vámok mértéke nulla vagy nem kellően magas.

(7) Emellett az Oroszországi Föderáció és a Belarusz Köztársaság nem részesülhet a legnagyobb kedvezményes elbánást biztosító uniós vámkontingensek jelentette előnyökben. Ezért az e rendelet mellékletében meghatározott termékekre vonatkozó uniós vámkontingensekben meghatározott kedvezményes vámtételek nem alkalmazhatók az Oroszországi Föderációból, illetve a Belarusz Köztársaságból származó vagy onnan az Unióba exportált termékekre.

(8) A vámok tervezett emelése várhatóan nem lesz negatív hatással a globális élelmezésbiztonságra, mivel nem befolyásolná az érintett termékeknek az Unió területén keresztül a végső rendeltetési hely szerinti harmadik országokba irányuló árutovábbítását; éppen ellenkezőleg, az uniós behozatali vámok emelkedése e termékek harmadik országokba történő kiviteléhez és az ellátás hozzáférhetőségének növekedéséhez vezethet.

(9) A vámok emelése összhangban van az Unió egyéb területeken folytatott külső tevékenységével, amint azt az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkének (3) bekezdése előírja. Az elmúlt években az Unió és Oroszország közötti kapcsolatok nagyon kedvezőtlenül alakultak, az elmúlt két évben pedig nagymértékű romlás következett be annak nyomán, hogy az Oroszországi Föderáció nyilvánvalóan semmibe veszi a nemzetközi jogot, és különösen provokáció nélkül indokolatlan teljes körű inváziót indított Ukrajnával szemben. Az Unió 2014 júliusa óta fokozatosan vezetett be korlátozó intézkedéseket az Oroszországi Föderációval szemben.

(10) Azzal együtt, hogy az Oroszországi Föderáció a Kereskedelmi Világszervezet tagja, az Unió – a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezményben és különösen az 1994. évi GATT XXI. cikkében foglalt kivételek (biztonsági kivételek) alapján – mentesül azon kötelezettsége alól, hogy az Oroszországi Föderációból behozott termékeknek a más országokból behozott hasonló termékeknek biztosított kedvezményeket biztosítsa (a legnagyobb kedvezményes elbánás).

(11) Az Unió és a Belarusz Köztársaság közötti kapcsolatok szintén romlottak az elmúlt években, mivel a rezsim semmibe veszi a nemzetközi jogot, az alapvető szabadságokat és az emberi jogokat, valamint támogatja az Ukrajna elleni orosz katonai agressziót. Az Unió 2020 októbere óta fokozatosan vezetett be korlátozó intézkedéseket a Belarusz Köztársasággal szemben.

(12) Mivel a Belarusz Köztársaság nem tagja a Kereskedelmi Világszervezetnek, az Unió a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó egyezmény értelmében nem köteles a legnagyobb kedvezményes elbánásban részesíteni a Belarusz Köztársaságból érkező

termékeket. Emellett a meglévő kereskedelmi megállapodások lehetőséget adnak a kivételeket meghatározó rendelkezések, különösen pedig a biztonsági jellegű kivételek alapján történő intézkedésekre.

(13) Az arányosság elvével összhangban szükséges és helyénvaló, hogy az alapvető célkitűzés eléréséhez – azaz ahhoz, hogy az Oroszországi Föderációból és a Belarusz Köztársaságból érkező gabonafélék, olajos magvak és azokból származó termékek ne keltsenek zavart e termékek uniós piacán és a vámunió megfelelő működésében – olyan szabályok szülessenek, amelyek azonnali hatállyal emelik meg az e termékekre vonatkozó vámokat. E rendelet az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban nem lépi túl a kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 2658/87/EGK rendelet I. melléklete e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök
[...]

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

A JAVASLAT CÍME:

Javaslat – A Tanács rendelete a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK rendelet I. mellékletének módosításáról.

KÖLTSÉGVETÉSI SOROK:

Alcím és jogcímcsoport: 12. alcím, 120. jogcímcsoport

A költségvetésben 2024-re előirányzott összeg: 24 620 400 000 EUR

PÉNZÜGYI HATÁS:

☐ A javaslatnak nincs pénzügyi hatása.

X A javaslatnak nincs pénzügyi hatása a kiadásokra, de van pénzügyi hatása a tradicionális saját források szerinti bevételekre, a következő okokból:

2023-ban az e rendelet és a javasolt emelés hatálya alá tartozó KN-kódok alá tartozó áruk Oroszországi Föderációból és Belarusz Köztársaságból érkező behozatalának összértéke meghaladta az 1,57 milliárd EUR-t. Ebből a vámköteles sorokat érintő behozatal 338 millió EUR-t tett ki. E behozatal jelentős része a 1514 11 90 KN-kód alatt történt (83,4 millió EUR), amelyre 6,4 %-os vámtarifa alkalmazandó. Jelentős behozatalra került sor a 1518 00 95 KN-kód esetében is (77,3 millió EUR), amelyre 2 %-os vámtarifa vonatkozik, valamint a 2309 90 91 KN-kód keretében (76,4 millió EUR), amelyre 12 %-os értékvám alkalmazandó. További 32,4 millió EUR összegű behozatal történt a 2308 00 90 KN-kód alatt, amelyre 1,6 %-os értékvám alkalmazandó. Emellett az EU 2023-ban 14 760 tonnát importált a 1008 10 00 KN-kód alatt 37 EUR/t vámtétel mellett, míg az 56 EUR/t vámtételű 1008 29 00 KN-kód alatti uniós behozatal 10 005 tonnát tett ki. A 1003 90 00 KN-kód alá tartozó behozatal 54 706 tonnát tett ki, és arra a WTO-vámkontingensen belüli 62,25 EUR/t vámtétel vonatkozott. Más KN-kódokra is alkalmazandók vámok, de sokkal alacsonyabb mértékűek; az e KN-kódok tekintetében kieső vámok maximális mértékének számítását a lenti utolsó részösszeg jelöli.

A vámok e rendelet általi emelésével ez a kereskedelmi forgalom várhatóan jelentősen csökkenni fog vagy akár meg is szűnik. A jelenleg nulla vagy nagyon alacsony vámtétel hatálya alá tartozó árukra vonatkozóan javasolt emelések után beszedett megemelt vámok várhatóan minimálisak, közel nulla mértékűek lesznek, mivel a megemelt vámtételek miatt a kereskedelmi forgalom megszűnésére lehet számítani.

A fentiek alapján az e rendelet okozta – az uniós költségvetést érintő – bevételkiesés becsült összege maximum évi 15,77 millió EUR: [(6,7 millió EUR + 2,11 millió EUR + 9,17 millió EUR + 0,88 millió EUR + 0,52 millió EUR + 0,53 millió EUR + 0,55 millió EUR + 0,56 millió EUR) = 21,03 millió EUR bruttó összeg, beleértve a beszedési költségeket) x 0,75][5].

A 2024. év esetében a tradicionális saját forrásokat érintő bevételkiesés becsült összege ezen összeg fele, tehát 7,9 millió EUR.

[5] Az egyes részösszegek a fent felsorolt KN-kódok esetében kieső vámot jelölik, a KN-kódok fentiekben szereplő sorrendje szerint.

A tradicionális saját forrásokat érintő bevételkiesést a GNI-alapú tagállami sajátforrás-hozzájárulásokból kell kiegyenlíteni.